

Кримськотатарський
Ресурсний Центр

АНАЛІЗ ПОРУШЕНЬ ПРАВ ЛЮДИНИ В ОКУПОВАНОМУ КРИМУ

АНАЛІЗ ЖОВТЕНЬ 2025

<https://ctrcenter.org/uk>

ПОРУШЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ В ОКУПОВАНОМУ КРИМУ ЗА ЖОВТЕНЬ 2025 РОКУ

ЗАТРИМАННЯ

За жовтень 2025 року було зафіксовано 32 затримання, 21 – щодо кримських татар.

ОБШУКИ

За жовтень 2025 року було зафіксовано 6 обшуків, 4 – щодо представників корінного кримськотатарського народу.

АРЕШТИ

За жовтень 2025 року зафіксовано 29 випадків арештів, 11 – щодо кримських татар.

ДОПИТИ

У жовтні 2025 року було зафіксовано 31 випадок допитів, опитувань та «розмов», 21 – щодо кримських татар.

ПОРУШЕННЯ ПРАВА НА СПРАВЕДЛИВИЙ СУД

У жовтні 2025 року зафіксовано 37 випадків порушення права на справедливий суд, 16 – щодо кримських татар.

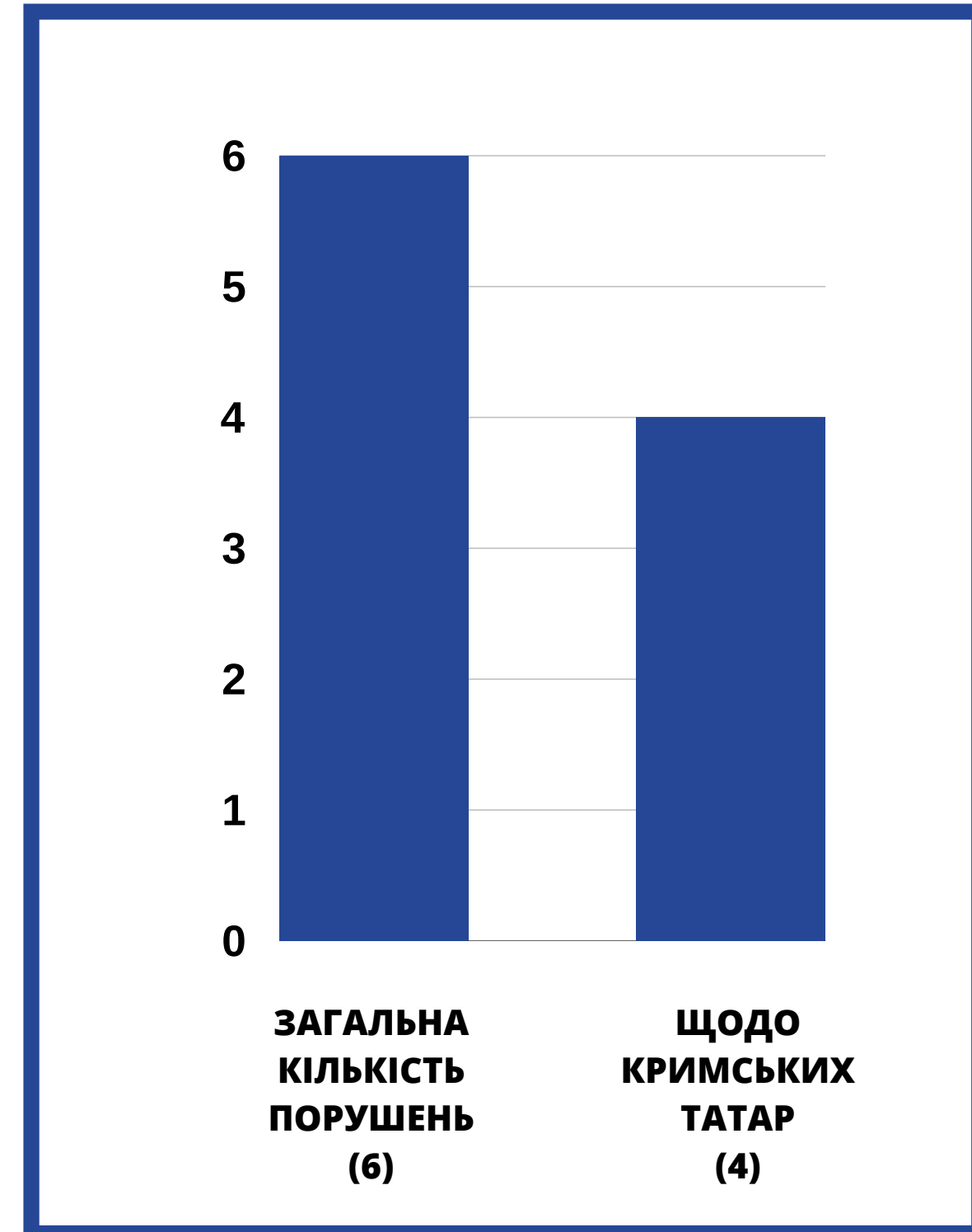
ПОРУШЕННЯ ПРАВА НА ЗДОРОВ'Я

За жовтень 2025 року зафіксовано щонайменше 5 випадків порушення права на найвищий досяжний рівень фізичного та психічного здоров'я, 4 – щодо кримських татар.

ОБШУКИ – 6 (4)

За жовтень 2025 року було зафіксовано 6 обшуків, 4 – щодо представників корінного кримськотатарського народу.

ОБШУКИ

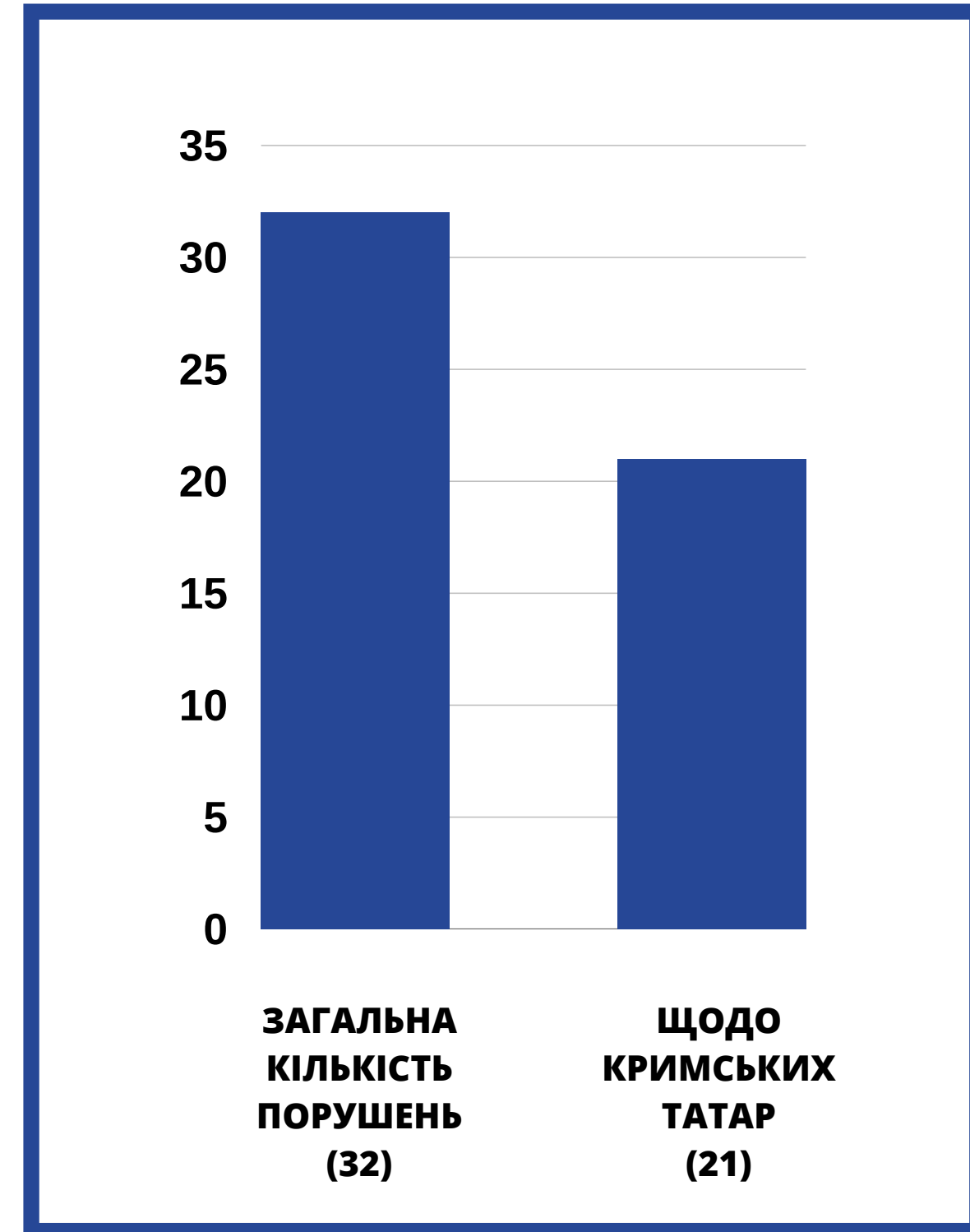
Окупанти провели обшуки:

- 2 жовтня у будинку 49-річного жителя Ак'яра (Севастополя) (інформація уточнюється)
- 16 жовтня у будинках чотирьох кримськотатарських жінок — Есми Німетулаєвої, Насіби Саїдової, Ельвізи Алієвої та Февзіє Османової.
- 23 жовтня у будинку тяжкохворого політв'язня Олександра Сізікова.

ЗАТРИМАННЯ - 32 (21)

За жовтень 2025 року було зафіксовано 32 затримання, 21 - щодо кримських татар.

ЗАТРИМАННЯ

● Окупанти затримали:

- 3 жовтня затримали жителя півострова за нібито «держзраду» та «незаконне поводження з вибуховими речовинами» (дані уточнюються).
- 7 жовтня затримали 39-річного жителя Ак'яра (Севастополя), якого звинувачують у «публічних закликах до здійснення екстремістської діяльності» (дані уточнюються).
- 16 жовтня затримали Есму Німетулаєву, Насібун Саїдову, Ельвізу Алієву та Февзіє Османову.
- 22 жовтня затримали кілька жителів Джанкойського району, яких окупанти звинуватили нібито в участі в терористичній організації (дані уточнюються).
- 22 жовтня затримали 22-річного жителя Ак'яра (Севастополя) нібито за публікації у проукраїнських Telegram-каналах, у яких він «закликав» до ракетного удару по Кримському мосту та резиденції Президента РФ, а також «виправдовував» дії українських бойовиків у Курській області (дані уточнюються).

ЗАТРИМАННЯ

- 23 жовтня знову затримали **Олександра Сізікова**.
- 25 жовтня затримали **61-річного жителя Судака**, звинувативши його у «публічних закликах до екстремізму» (дані уточнюються).
- 28 жовтня затримали **19-річного кримчанина**, який нібито планував підірвати автомобіль високопосадовця підконтрольного росії МВС (дані уточнюються).
- 29 жовтня затримали **17-річного кримчанина**, який нібито захопився ідеологією забороненої в росії терористичної організації та готувався знищити майно свого знайомого з Акмесджіта (Сімферополя) (дані уточнюються).
- 31 жовтня російські силовики п'ять разів безпідставно затримували делегацію з **16 кримських татар**, які прямували з Криму до москви, щоб передати звернення російській омбудсменці Тетяні Москальковій щодо переслідування кримськотатарських жінок.

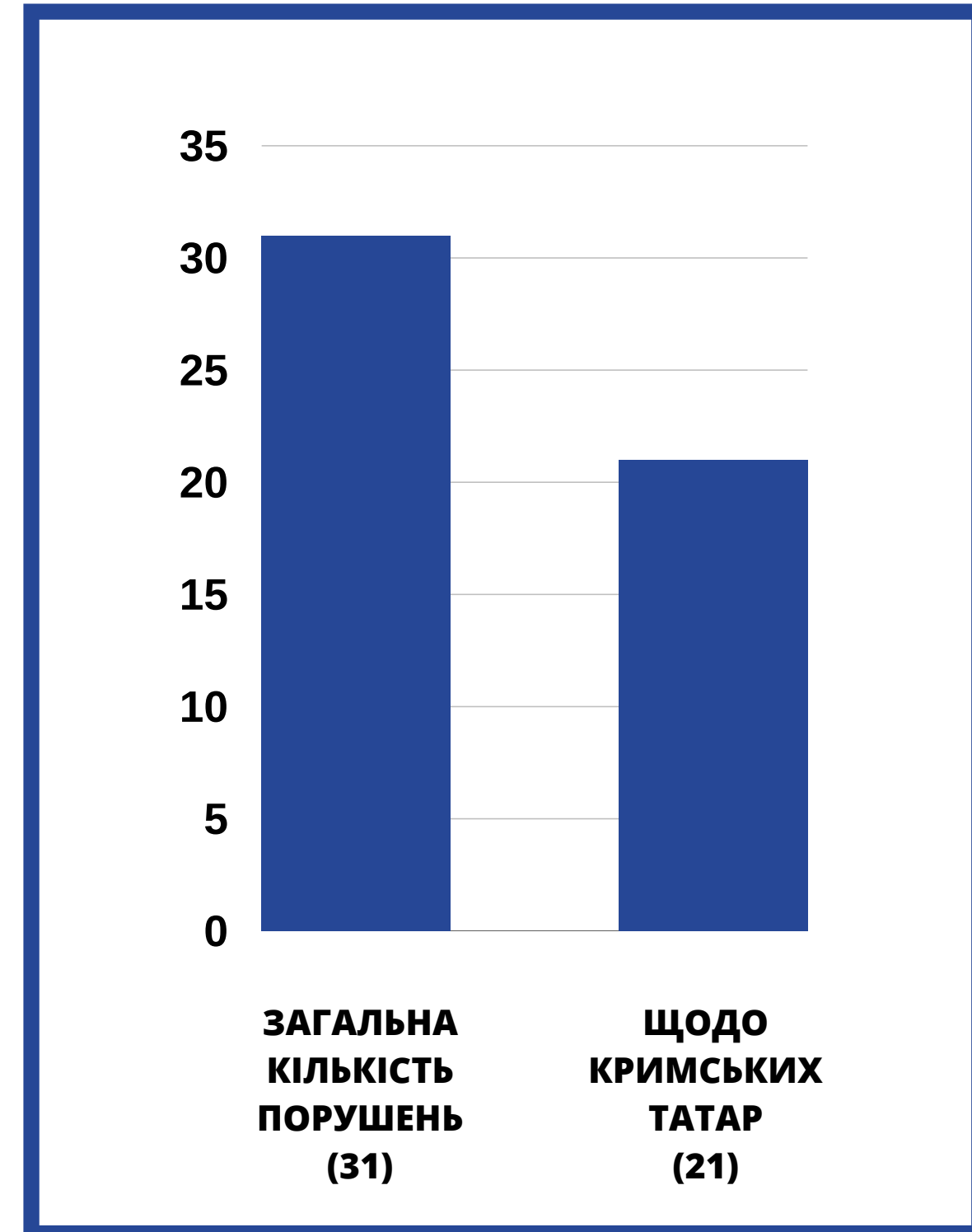
ЗАТРИМАННЯ

- У жовтні затримали **Світлану Г.** за «підтримку Збройних сил України» через її дописи у Facebook, де вона нібито висловлювала солідарність із українськими захисниками та критикувала так звану «спеціальну військову операцію» (дані уточнюються).
- У жовтні затримали **Тимура Максютова** за те, що він нібито розмістив у соціальній мережі «ВКонтакте» українську пісню «Червона калина».
- У вересні затримали **Леоніда Пшеничнова** за «державну зраду» (стало відомо в жовтні).
- У квітні 2022 року кримського татарина із Джанкойського району, військового **Руслана Куртмаллаєва** (стало відомо у жовтні)

ДОПИТИ - 31 (21)

У жовтні 2025 року було зафіксовано 31 випадок допитів, опитувань та «розмов», 21 – щодо кримських татар.

ДОПИТИ

Таких дій з боку російських силовиків зазнавали:

- **житель півострова, затриманий за нібито «держзраду» та «незаконне поводження з вибуховими речовинами» (дані уточнюються).**
- **39-річний житель Ак'яра (Севастополя), якого звинувачують у «публічних закликах до здійснення екстремістської діяльності» (дані уточнюються).**
- **Есма Німетулаєва, Насіба Саїдова, Ельвіза Алієва та Февзіє Османова.**
- **кілька жителів Джанкойського району, яких окупанти звинуватили нібито в участі в терористичній організації (дані уточнюються).**
- **Олександр Сізіков.**
- **61-річний житель Судака, звинувачений у «публічних закликах до екстремізму» (дані уточнюються).**
- **19-річний кримчанин, який нібито планував підірвати автомобіль високопосадовця підконтрольного росії МВС (дані уточнюються).**

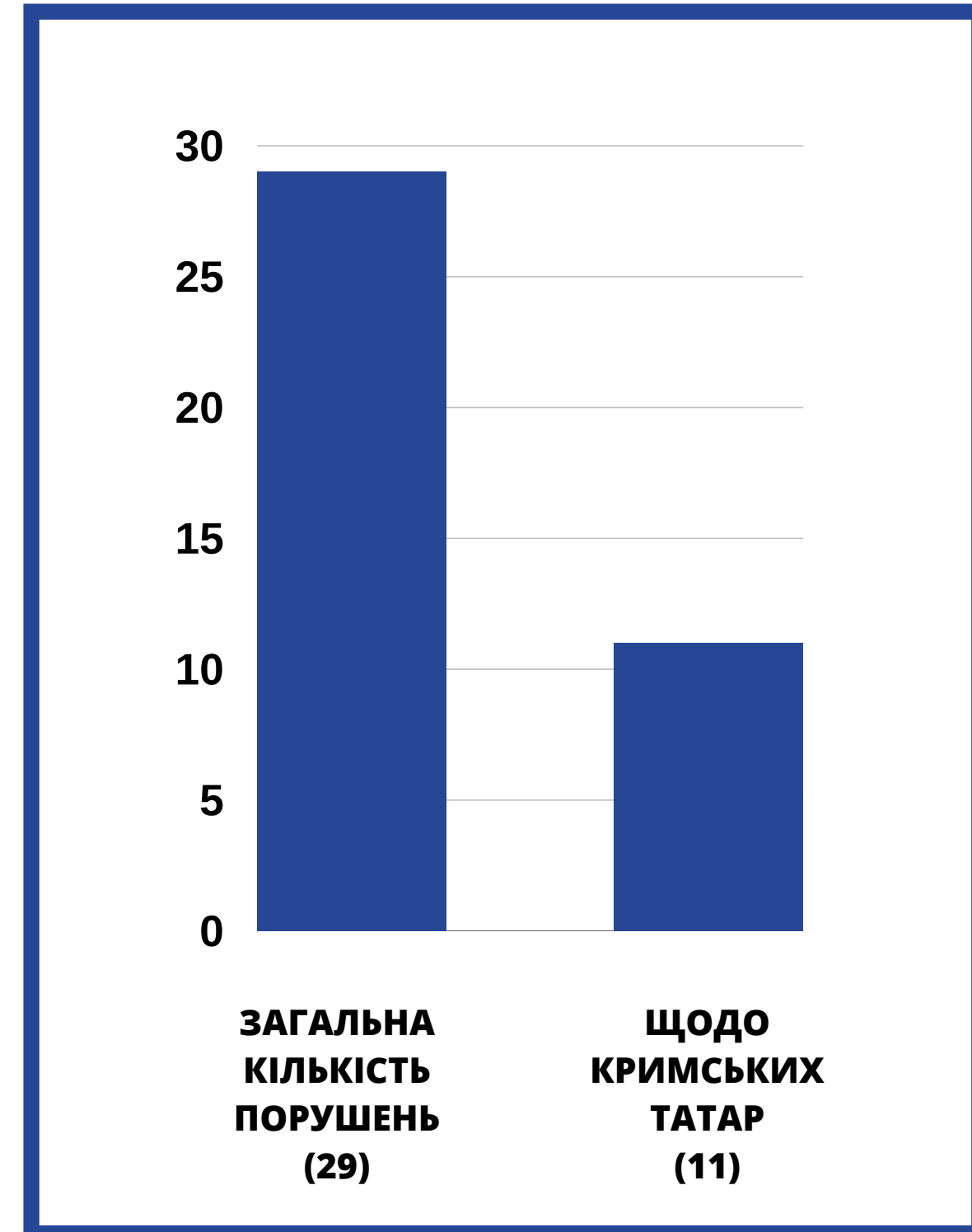
ДОПИТИ

- **17-річний кримчанин, який нібито захопився ідеологією забороненої в росії терористичної організації та готувався знищити майно свого знайомого з Акмесджіта (Сімферополя) (дані уточнюються).**
- **16 кримських татар, які прямували з Криму до москви, щоб передати звернення російській омбудсменці Тетяні Москальковій щодо переслідування кримськотатарських жінок.**
- **Світлана Г., затримана за «підтримку ЗСУ» через її дописи у Facebook, де вона нібито висловлювала солідарність із українськими захисниками та критикувала так звану «спеціальну військову операцію».**
- **Тимур Максютів.**
- **Леонід Пшеничнов.**
- **22-річний житель Ак'яра (Севастополя), затриманий нібито за публікації у проукраїнських Telegram-каналах (дані уточнюються).**
- **Руслан Куртмаллаєв.**

АРЕШТИ - 29 (11)

За жовтень 2025 року зафіксовано 29 випадків арештів, 11 – щодо кримських татар.

АРЕШТИ

● Нові арешти (13):

- 3 жовтня заарештували жителя півострова за нібито «держзраду» та «незаконне поводження з вибуховими речовинами» (дані уточнюються).
- 7 жовтня заарештували 39-річного жителя Ак'яра (Севастополя), якого звинувачують у «публічних закликах до здійснення екстремістської діяльності» (дані уточнюються).
- 16 жовтня заарештували Есму Німетулаєву, Насібу Саїдову, Ельвізу Алієву та Февзіє Османову.
- 22 жовтня заарештували кілька жителів Джанкойського району, яких окупанти звинуватили нібито в участі в терористичній організації (дані уточнюються).
- 22 жовтня заарештували 22-річного жителя Ак'яра (Севастополя) нібито за публікації у проукраїнських Telegram-каналах, у яких він «закликав» до ракетного удару по Кримському мосту та резиденції Президента рф, а також «виправдовував» дії українських бойовиків у Курській області (дані уточнюються).

АРЕШТИ

- 23 жовтня знову заарештували **Олександра Сізікова**.
- 25 жовтня заарештували **61-річного жителя Судака**, звинувативши його у «публічних закликах до екстремізму» (дані уточнюються).
- 28 жовтня заарештували **19-річного кримчанина**, який нібито планував підірвати автомобіль високопосадовця підконтрольного росії МВС (дані уточнюються).
- 29 жовтня заарештували **17-річного кримчанина**, який нібито захопився ідеологією забороненої в росії терористичної організації та готувався знищити майно свого знайомого з Акмєсджіта (Сімферополя) (дані уточнюються).
- У вересні заарештували **Леоніда Пшеничнова** за «державну зраду» (стало відомо в жовтні).

АРЕШТИ

Вироки (12):

- 1 жовтня засудили 67-річного мешканця Ялти до 14 років ув'язнення в колонії суворого режиму та додатково до 1 року 6 місяців обмеження волі за звинуваченням у «держзradі» (дані уточнюються).
- 2 жовтня 49-річного жителя Ак'яра (Севастополя) засудили до 3 років колонії загального режиму за повідомлення в Telegram із «закликами до нападу на Кримський міст і так званих чиновників» (дані уточнюються).
- 8 жовтня Сергія Лихоманова засудили до 15 років ув'язнення за сфабрикованою статтею про «державну зраду».
- 9 жовтня засудили 51-річного жителя тимчасово окупованого Ак'яра (Севастополя) до 15 років позбавлення волі за сфабрикованими звинуваченнями у «державній зradі» та «підготовці теракту» (дані уточнюються).
- 10 жовтня засудили жителя смт Первомайське Петра Скрипника до одного року колонії-поселення.

АРЕШТИ

- **17 жовтня Тамару Братцеву засудили до 6 років і 3 місяців умовного позбавлення волі, визнавши її винною в «організації діяльності екстремістської організації».**
- **У 2024 році військовослужбовця ЗСУ Ескендера Кудусова незаконно засудили до 29 років і 6 місяців колонії суворого режиму. (стало відомо в жовтні 2025)**
- **62-річного Османа Кадирова засудили до 5 років позбавлення волі в колонії загального режиму з відбуванням першого року в тюрмі і решти терміну у виправній колонії загального режиму.**
- **56-річного Едуарда Асанова засудили до 8 років 6 місяців позбавлення волі з відбуванням перших 3 років у в'язниці, а решти терміну – в колонії суворого режиму та обмеженням волі на 1 рік**
- **Так званий Верховний «суд» Криму засудив мешканця села Оленівка Чорноморського району до 17 років позбавлення волі у колонії суворого режиму.**

АРЕШТИ

- 21-річного **Аділя Апкєлямова** засудили до 3 років колонії за нібито за його пости у Telegram із закликами до насильницьких дій проти росіян.
- 62-річного кримського татарина з Генічеська **Бекіра Гугурика** до 4 років позбавлення волі за сфабрикованими звинуваченнями у «справі батальйону імені Номана Челебіджіхана».

Адмінарешт (1):

- **Тимуру Максютову** призначили адміністративний арешт на п'ять діб за те, що він нібито розмістив у соціальній мережі «ВКонтакте» українську пісню «Червона калина», яку російська влада безпідставно визнає «екстремістською».

АРЕШТИ

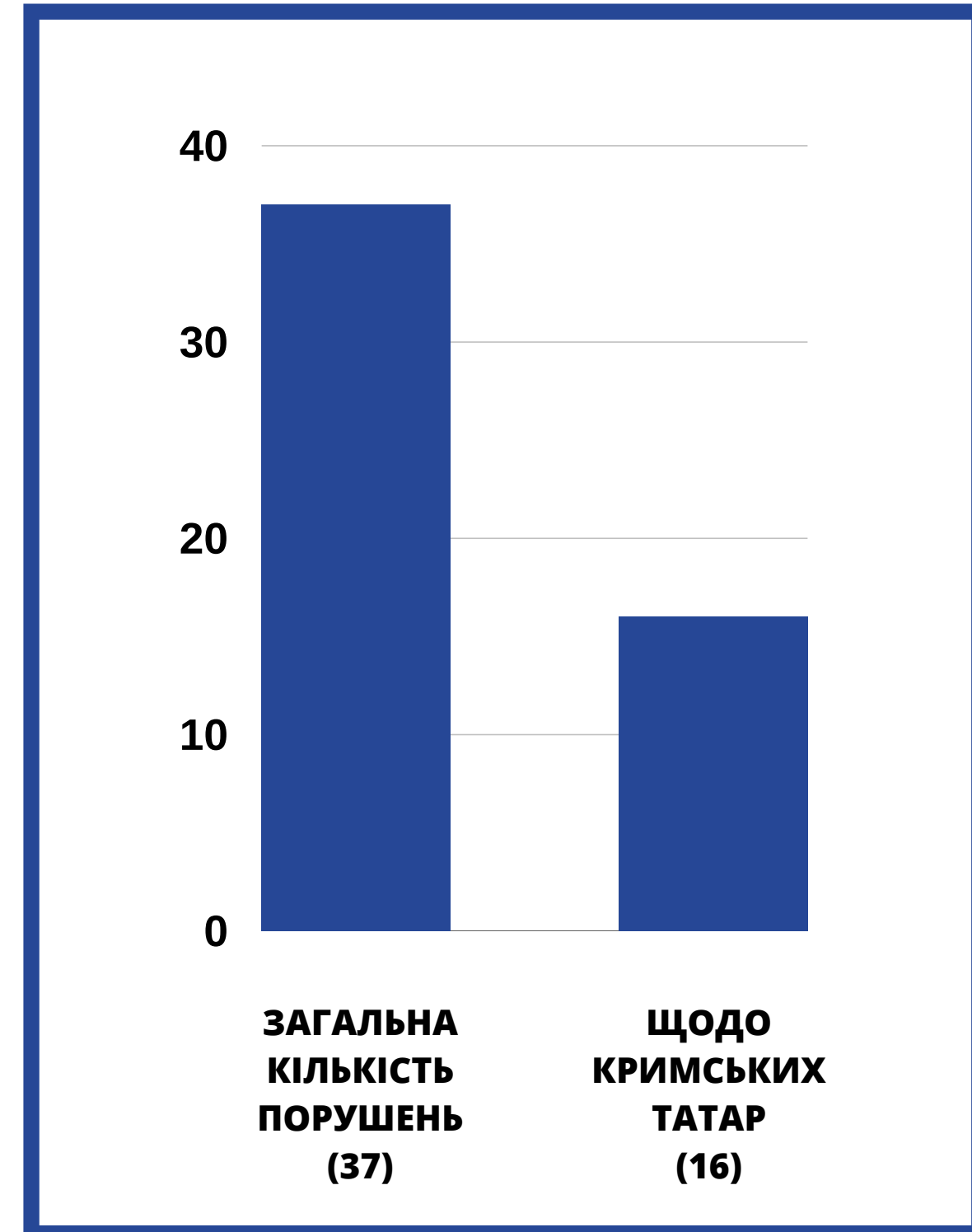
Повторні арешти (2):

- У Бахчисараї окупаційний «суд» повторно арештував незрячого кримчанина **Олександра Сізікова**, призначивши йому 10 діб арешту за нібито «непокору поліції».
- 57-річного **Ленура Халілова**, якого раніше засудили до 18 років позбавлення волі у так званій «справі Хізб ут-Тахрір» та згодом звільнили через стан здоров'я, знову незаконно взяли під варту.

Термін утримання під вартою продовжили: **Хатідже Буюхчан**.

ПОРУШЕННЯ ПРАВА НА СПРАВЕДЛИВИЙ СУД 37 (16)

У жовтні 2025 року зафіксовано 37 випадків порушення права на справедливий суд, 16 – щодо кримських татар.

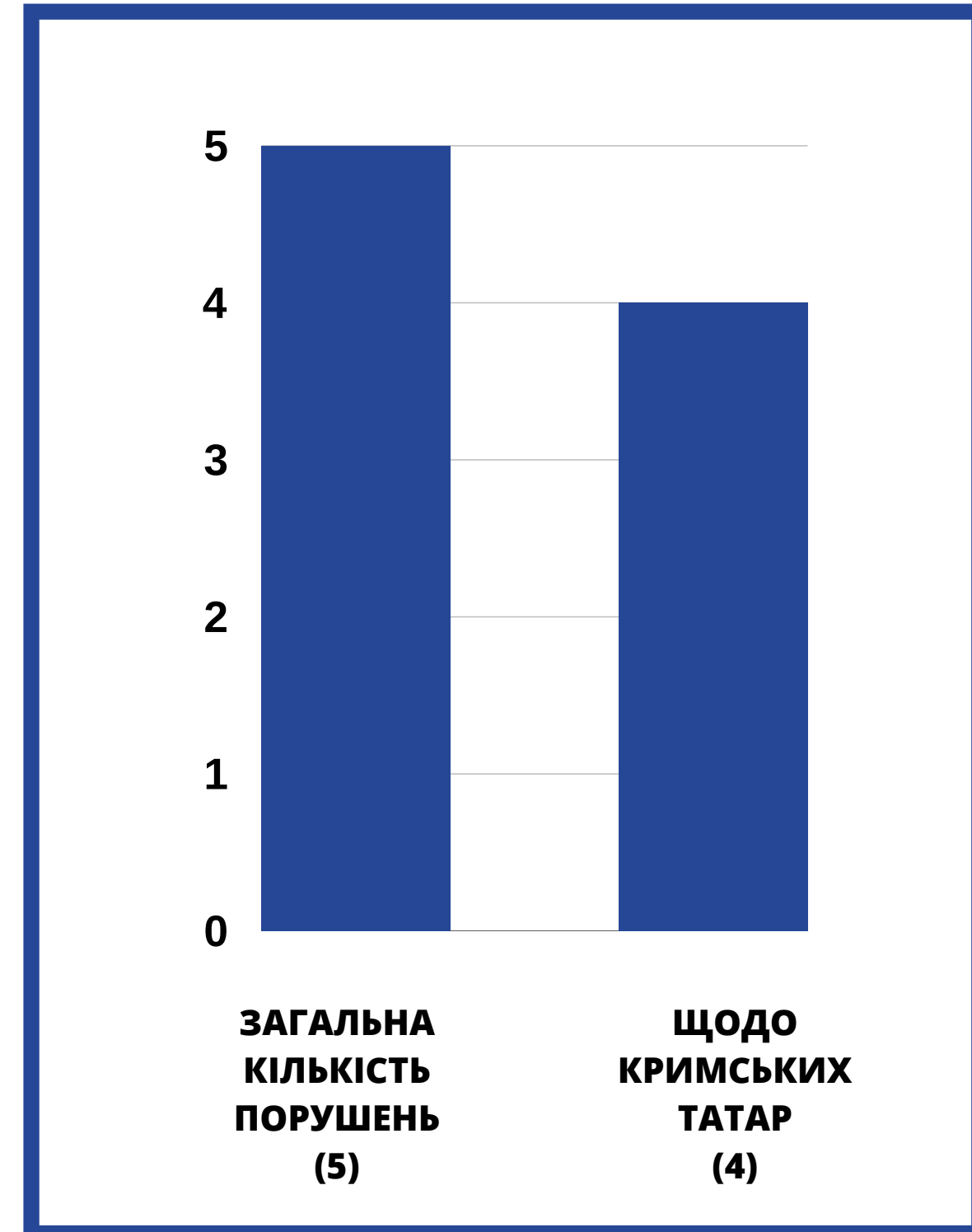
ПОРУШЕННЯ ПРАВА НА СПРАВЕДЛИВИЙ СУД

За звітний період, окрім продовження термінів арештів, вироків та нових арештів, продовжувалися фіксуватися системні відхилення апеляційних скарг адвокатів, а також винесення штрафів.

ПОРУШЕННЯ ПРАВА НА ЗДОРОВ'Я - 5 (4)

За жовтень 2025 року зафіксовано щонайменше 5 випадків порушення права на найвищий досяжний рівень фізичного та психічного здоров'я, 4 – щодо кримських татар.

ПОРУШЕННЯ ПРАВА НА ЗДОРОВ'Я

Протягом місяця це право було порушено щодо політв'язня Криму – Володимира Ананьєва, Азамата Еюпова, Лери Джемілової, Руслана Нагаєва та Арсена Ібраїмова.

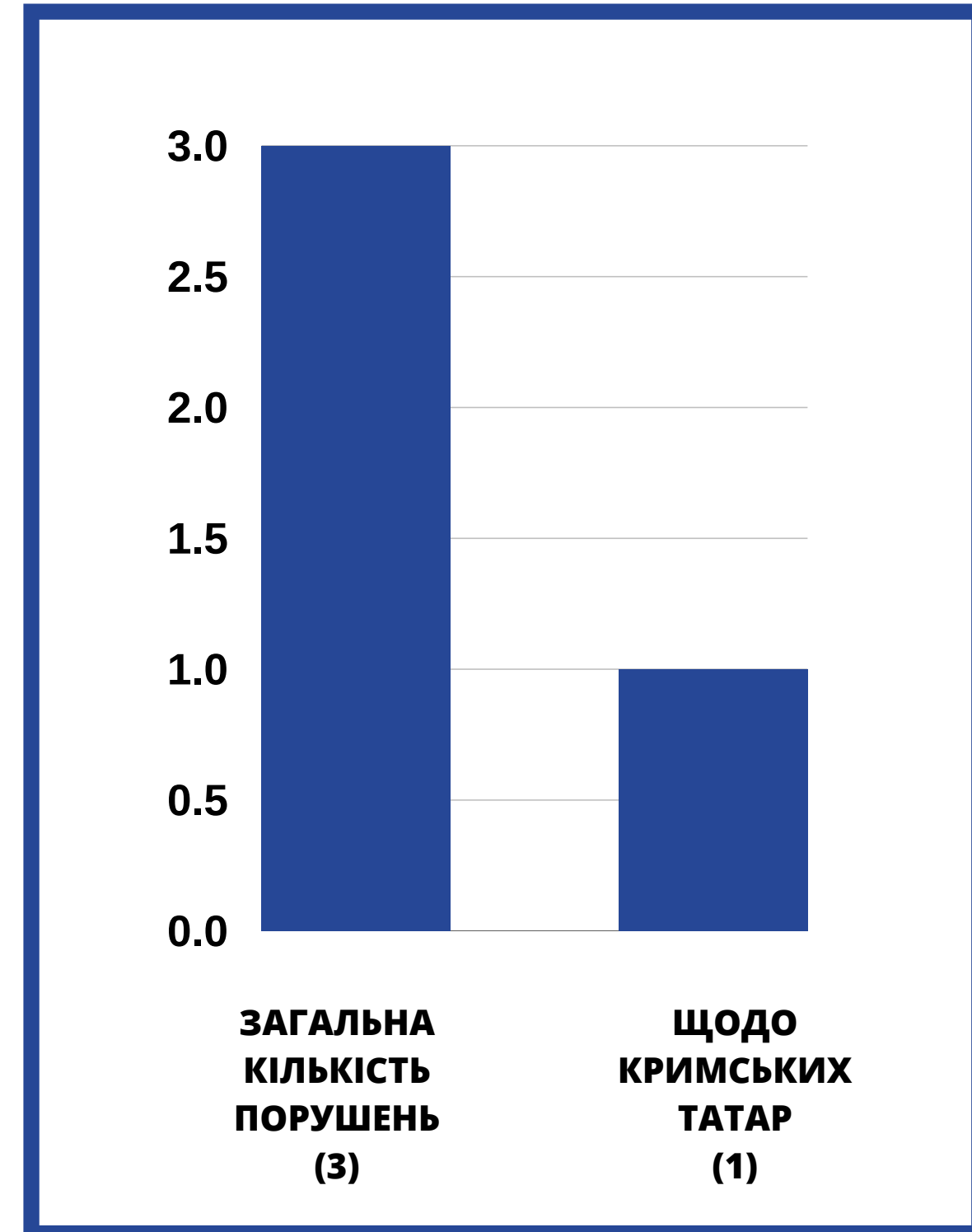
Подібні випадки порушень пов'язані з погіршенням стану здоров'я політв'язнів у місцях несвободи, ігноруванням клопотань адвокатів та самих ув'язнених, ненаданням належної медичної допомоги.

ЕТАПУВАННЯ – 3 (1)

У жовтні 2025 року було зафіксовано 3 випадки етапування, 1 – щодо кримського татарина.

Окупанти етапували: Ольгу Цірік, Ірину Горобцову, Ісмета Ібрагімова

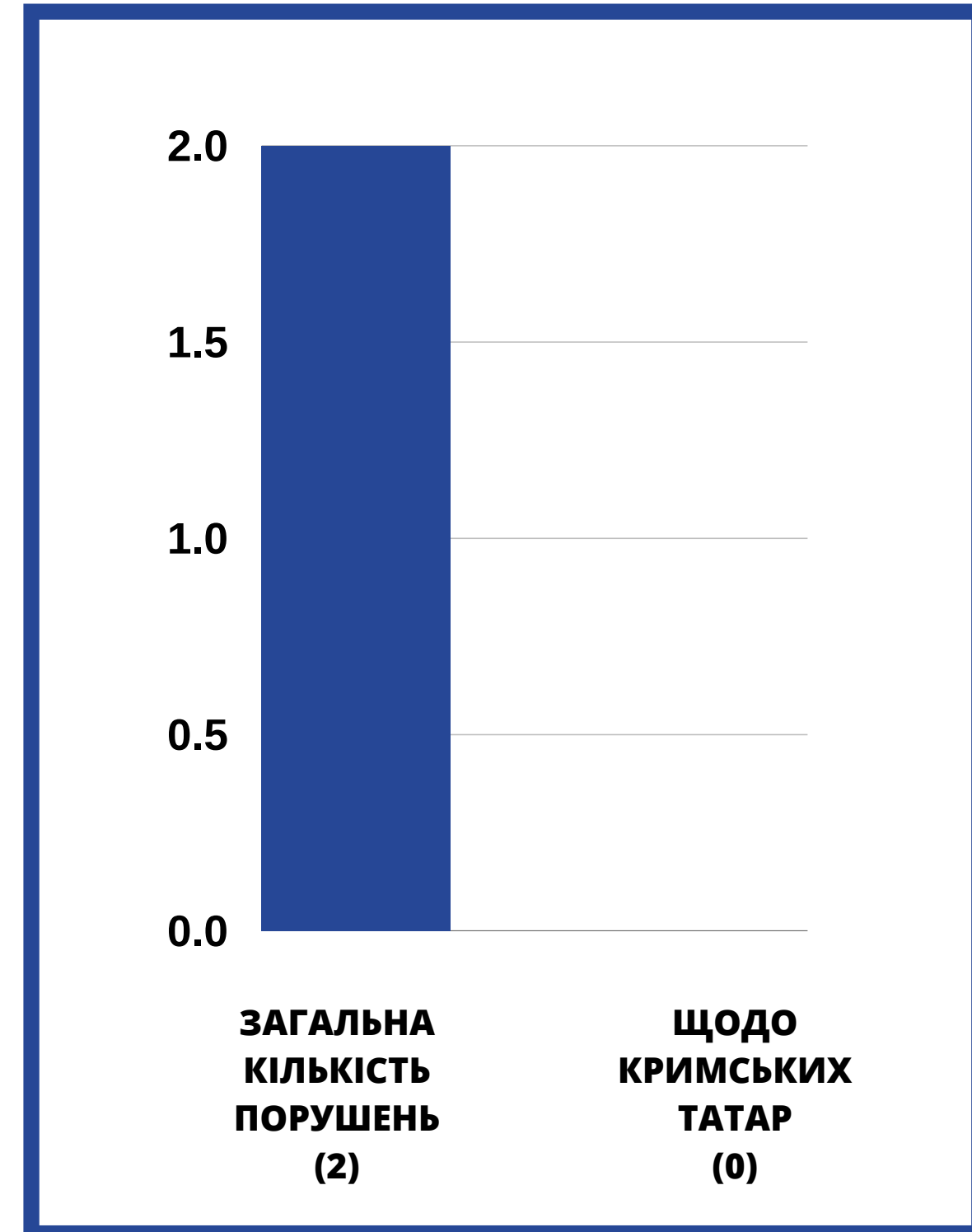

ШТРАФИ - 2

За жовтень 2025 року зафіксовано щонайменше 2 штрафи.

Окупанти оштрафували:

- Тимура Максютова за те, що він нібито розмістив у соціальній мережі «ВКонтакте» українську пісню «Червона калина», яку російська влада безпідставно визнає «екстремістською».
- Жителя Акмєсджіта (Сімферополя) на 50 000 рублів за нібито активність у українських чатах.

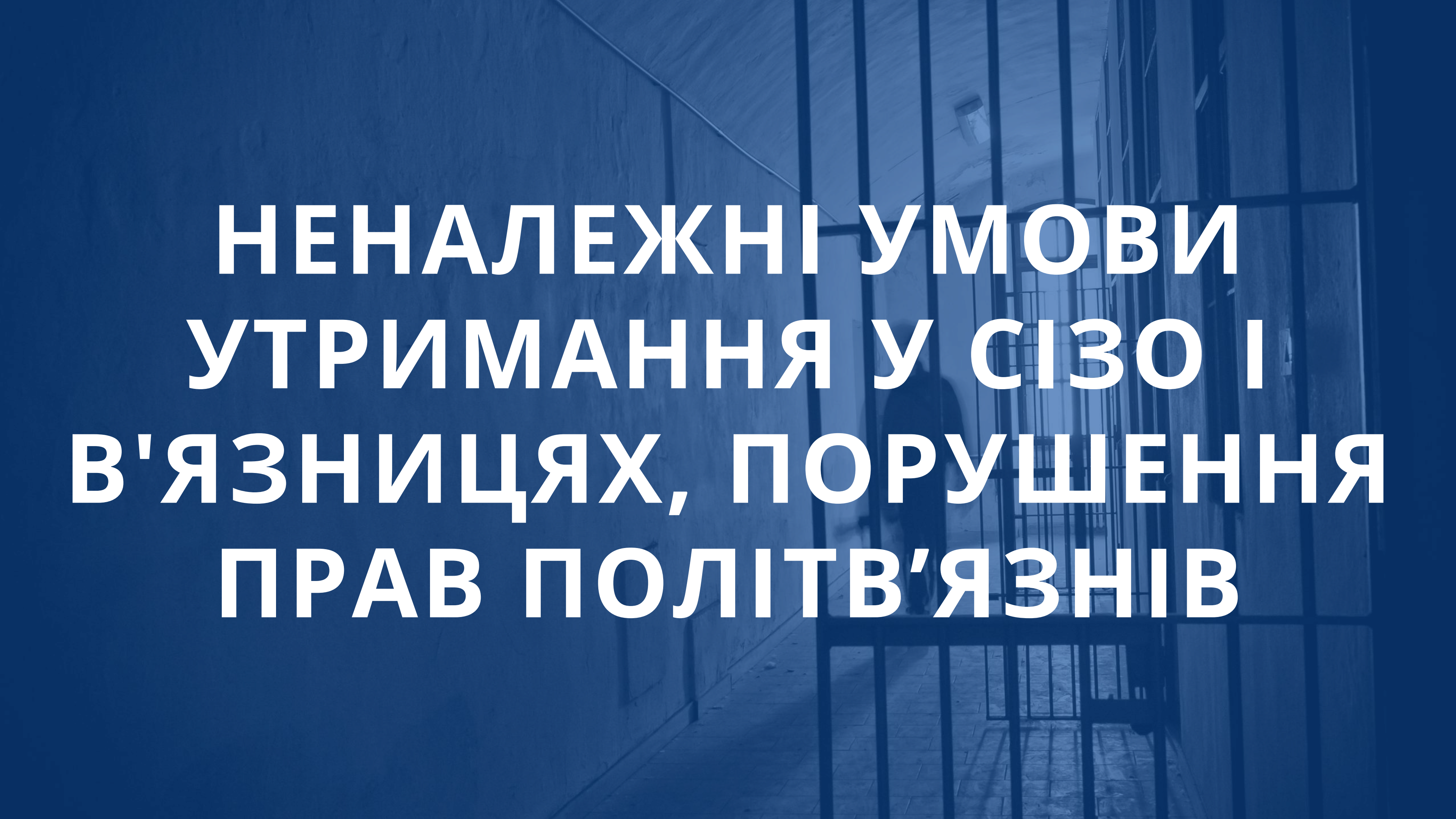
A blue-tinted photograph of a prison corridor. In the foreground, there are vertical metal bars. In the background, a person is walking away from the camera down the corridor. The walls are light-colored and have some pipes or conduits. The overall atmosphere is somber and institutional.

НАСИЛЬНИЦЬКІ ВИКРАДЕННЯ – 1

НАСИЛЬНИЦЬКІ ВИКРАДЕННЯ

За жовтень 2025 року зафіксовано щонайменше 1 випадок насильницького викрадення.

- **Окупаційна влада Криму майже рік незаконно утримує Саху Мангубі, матір двох неповнолітніх дітей. Жінку затримали 2 листопада 2024 року за анонімним доносом.**

**НЕНАЛЕЖНІ УМОВИ
УТРИМАННЯ У СІЗО І
В'ЯЗНИЦЯХ, ПОРУШЕННЯ
ПРАВ ПОЛІТВ'ЯЗНІВ**

НЕНАЛЕЖНІ УМОВИ УТРИМАННЯ У СІЗО І В'ЯЗНИЦЯХ, ПОРУШЕННЯ ПРАВ ПОЛІТВ'ЯЗНІВ

У ШІЗО, СУУ або ПКТ утримувалися 2 політв'язнів: Олег Федоров, Айдер Салєдінов.

- Матерям Ельвізи Алієвої, Насіби Саїдової та Февзіє Османової відмовили у передачах для їхніх дочок, які перебувають під арештом.**
- Фігурантки першої жіночої «справи Хізб ут-Тахрір» Есма Німетулаєва, Февзіє Османова, Ельвіза Алієва та Насіба Саїдова скаржаться на жахливі умови утримання у СІЗО окупованого Акмесджіта (Сімферополя).**

НЕНАЛЕЖНІ УМОВИ УТРИМАННЯ У СІЗО І В'ЯЗНИЦЯХ, ПОРУШЕННЯ ПРАВ ПОЛІТВ'ЯЗНІВ

- Фігуранток першої жіночої «справи Хізб ут-Тахрір» **Есму Німетулаєву, Февзіє Османову, Ельвізу Алієву та Насібун Саїдову** змушують знімати хустки перед чоловіками, попри те, що для мусульманок це є грубим порушенням релігійних норм.
- Кримський політв'язень **Наріман Дерман**, який уже понад півтора року перебуває під вартою попри тяжкий стан здоров'я та інвалідність другої групи через епілепсію, у червні 2025 року був позбавлений громадянства російської федерації.
- Окупанти позбавили жителя Кєфє (Феодосії) **Владислава Афанасьєва**, засудженого в березні 2025 року до 15 років ув'язнення «Державну зраду», нав'язаного в 2014 році російського громадянства.

НЕНАЛЕЖНІ УМОВИ УТРИМАННЯ У СІЗО І В'ЯЗНИЦЯХ, ПОРУШЕННЯ ПРАВ ПОЛІТВ'ЯЗНІВ

- **Мамута Бєлялова вивезли на черговий допит у будівлю ФСБ, де його катували без присутності адвоката.**
- **Окупаційний «Верховний суд Республіки Крим» відхилив апеляцію дружини громадського журналіста Ремзі Бекірова щодо його переведення з колонії № 33 в Абакані (Республіка Хакасія), що за понад п'ять тисяч кілометрів від Сімферополя, до виправного закладу ближче до Криму.**

ПОРУШЕННЯ ЕКОСИСТЕМИ КРИМУ

ПОРУШЕННЯ ЕКОСИСТЕМИ КРИМУ

- 28 жовтня було виявлено нові викиди мазуту на прибережній смугі окупованого Кєзлева (Євпаторії). Окупаційна влада поки не залучає волонтерів для очищення пляжів, уражених нафтопродуктами.

ІНШІ ПОРУШЕННЯ

ІНШІ ПОРУШЕННЯ

- 24 жовтня окупаційний уряд російської федерації ухвалив рішення про передачу санаторію «Сімеїз», розташованого в межах тимчасово окупованого міста Ялта, до федеральної власності.
- 18 жовтня до кримськотатарської журналістки та правозахисниці Лутфіє Зудієвої прийшли двоє російських поліцейських із так званого «Джанкойського відділу МВС Росії» та вручили їй попередження «про неприпустимість порушення закону».
- Головне управління розвідки Міністерства оборони України оприлюднило дані про понад 170 українських культурних цінностей, викрадених росіянами на тимчасово окупованих територіях, зокрема в Криму.
- У тимчасово окупованій Ялті на місці зруйнованого у 2022 році будинку відомого архітектора Миколи Краснова планують звести новий житловий комплекс.
- З вересня російська прокуратура та поліція в окупованому Криму активізували перевірки у місцях компактного проживання кримських татар.

**ВІЙСЬКОВІ НАВЧАННЯ,
ПРОПАГАНДА,
НЕЗАКОННА
МОБІЛІЗАЦІЯ**

ПРОПАГАНДА

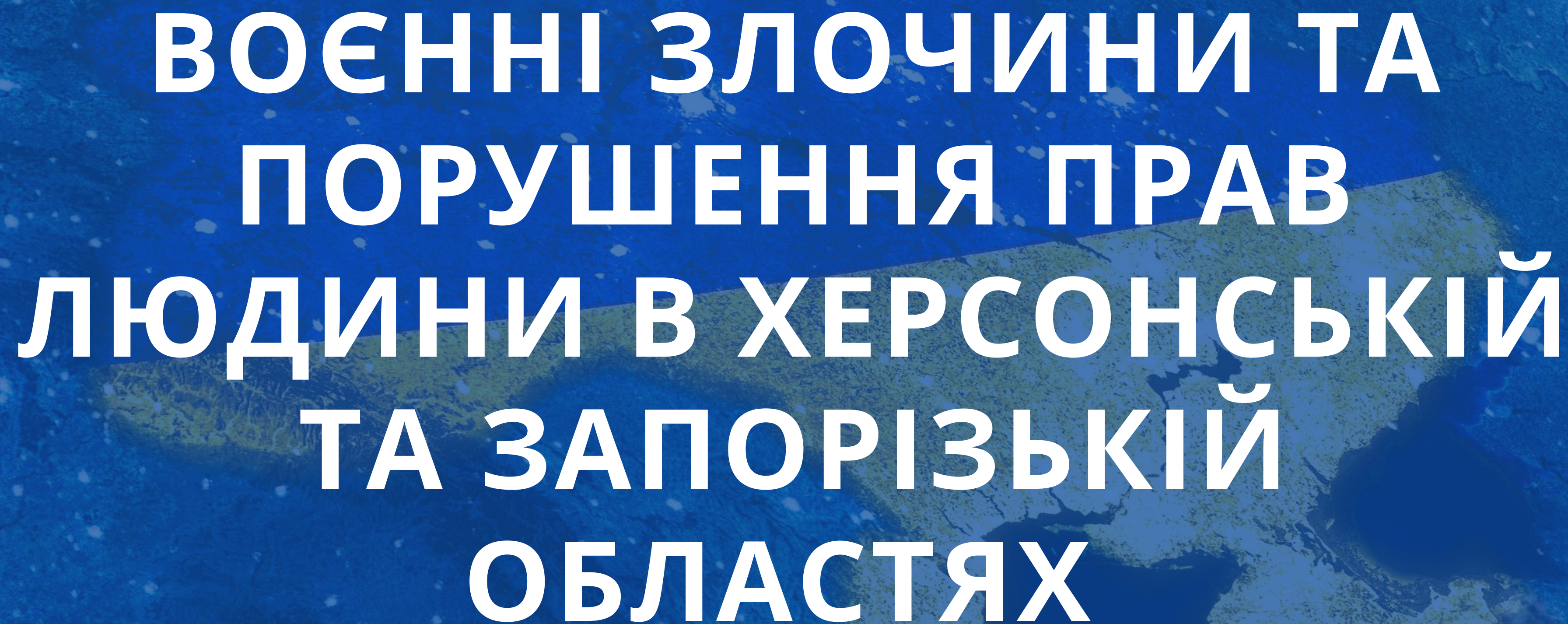
- росія інвестувала 1,5 мільярда рублів у навчальні програми на окупованих територіях, щоб формувати «нове покоління» дітей.
- В окупованому Акимсджіті (Сімферополі) окупаційна адміністрація запустила черговий пропагандистський проєкт «Герої росії – гордість Криму».
- Окупаційна влада Криму ухвалила рішення, що до завершення так званої «спеціальної воєнної операції» на півострові дозволятимуть створювати лише стінописи на військово-патріотичну тематику. Таким чином на будівлях і спорудах з'являтимуться виключно зображення російських військових.

МОБІЛІЗАЦІЯ

- Державна дума російської федерації ухвалила у другому читанні законопроект, який передбачає призов громадян на військову службу протягом усього календарного року — з 1 січня по 31 грудня 2026 року.

ВІЙСЬКОВІ НАВЧАННЯ

- 1,6,8 жовтня протичовнові вертольоти Ка-27/Ка-29 Чорноморського флоту рф провели навчання в Сімферопольському районі.
- 23 жовтня в районі аеродрому «Саки» провели навчання російських військових.
- 24 жовтня пройшли антитерористичні заходи в смт Эди-Кую.
- 31 жовтня на території Ак-Шейхського (Роздольненського) району було проведено групове тактико-спеціальне антитерористичне тренування.

**ВОЄННІ ЗЛОЧИНИ ТА
ПОРУШЕННЯ ПРАВ
ЛЮДИНИ В ХЕРСОНСЬКІЙ
ТА ЗАПОРІЗЬКІЙ
ОБЛАСТЯХ**

ЗАТРИМАННЯ – 2 (1)

За жовтень 2025 року зафіксовано щонайменше 2 випадки затримань в Херсонській та Запорізькій областях, 1 – щодо кримського татарина.

ЗАТРИМАННЯ

Окупанти затримали:

- Мешканця Новоолексіївки **Андрія Дубуцака** за участь у батальйоні ім. Номана Челібіджіхана.
- У квітні 2022 року кримського татарина із Новоолексіївки Генічеського району, військового **Фаріда Муждабаєва** (стало відомо у жовтні)

АРЕШТИ – 5

За жовтень 2025 року зафіксовано щонайменше 5 випадків арешту в Херсонській та Запорізькій областях.

АРЕШТИ

Вироки:

- 8 жовтня Херсонський обласний «суд» визнав Армена Баляна винним в участі в російсько-українській війні на стороні ЗСУ. Його засудили до 12 років позбавлення волі в колонії суворого режиму з конфіскацією грошових коштів, отриманих за участь у бойових діях.
- 23 жовтня Херсонський обласний «суд» виніс незаконний вирок жителю тимчасово окупованої Херсонщини Олегу Скотарю, визнавши його «винним у шпигунстві» та засудивши до 12 років позбавлення волі у колонії суворого режиму.
- 24 жовтня Південний окружний суд рф оголосив вирок у справі журналістки з Мелітополя Яни Суворової, яку окупаційна влада звинуватила у «співпраці з українською розвідкою» та «участі в терористичному співтоваристві». Їй призначили 14 років колонії загального режиму.

АРЕШТИ

- 30 жовтня Генічеський районний «суд» Херсонської області виніс вирок жителю Криму — 10 років позбавлення волі, нібито за участь у кримськотатарському добровольчому батальйоні імені Номана Челебіджіхана.
- У вересні окупаційний суд засудив Миколу Джоса, жителя тимчасово окупованого села Очеретувате Токмацької громади Запорізької області, до довічного ув'язнення за звинуваченнями у «диверсії» та «шпигунстві» (стало відомо в жовтні).

ПРОПАГАНДА

ПРОПАГАНДА

- Військові Росгвардії проводять заняття з «тактичної медицини» для школярів різного віку в різних школах міста. Дітей навчають евакуації поранених, зупинці кровотечі та діям у «екстремальних умовах», розповідають, що вони мають бути завжди готовими, адже Україна постійно «тероризує» їхнє місто, а також проводять для дітей конкурси з назвами на кшталт «Душа росії».
- У місцевих коледжах відбуваються вікторини про «культурну спадщину росії». Таким чином окупанти намагаються стерти українську ідентичність і нав'язати студентам цінності російського світу.
- Окупаційна влада активно створює «модельні бібліотеки» та «молодіжні центри», через які просуває проросійські наративи. Одночасно школярів і студентів залучають до проєктів типу «Я – громадянин», де молодь заохочують до «служіння Батьківщині» та участі в «Юнармії». Цей рух називають «школою життя», а його учасників готують до військової служби.

ПРОПАГАНДА

- Дітей з Херсонщини, Запорізької області та Криму вивозять до росії, організовують для них поїздки та «відпочинок». Наприклад, у Новоросійську проводять олімпіади та конкурси, щоб показово демонструвати «успішність інтеграції» регіонів. Такі ініціативи покликані створити ілюзію «нормального життя» під окупацією та виправдати агресію через образ «захисту дітей».

ІНШІ ПОРУШЕННЯ

ІНШІ ПОРУШЕННЯ

- У тимчасово окупованій Херсонській області Дар'я Бурак не піднялася під час гімну росії через погане самопочуття. Окупанти змусили її записати відео з вибаченнями.

**ДЯКУЄМО
ЗА УВАГУ!**

**НАШІ
КОНТАКТИ**

